VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HE kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Hallintovaliokunta 19.11.2019

Hallitusneuvos Eeva Mäenpää

Mikä muuttuu ja milloin?

- Lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020
- Uusi taloustietojen raportointimalli korvaisi vuotta 2021 koskevista tiedoista alkaen Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien taloustietoja koskevan tiedonkeruun
- Sisältäisi myös muun säännöllisesti kerättävän kuntien ja kuntayhtymien taloustiedon
- Varajärjestelmä käytettävissä ensimmäisten vuosien ajan

Toimeenpanon ja raportoinnin aikataulu kunnissa

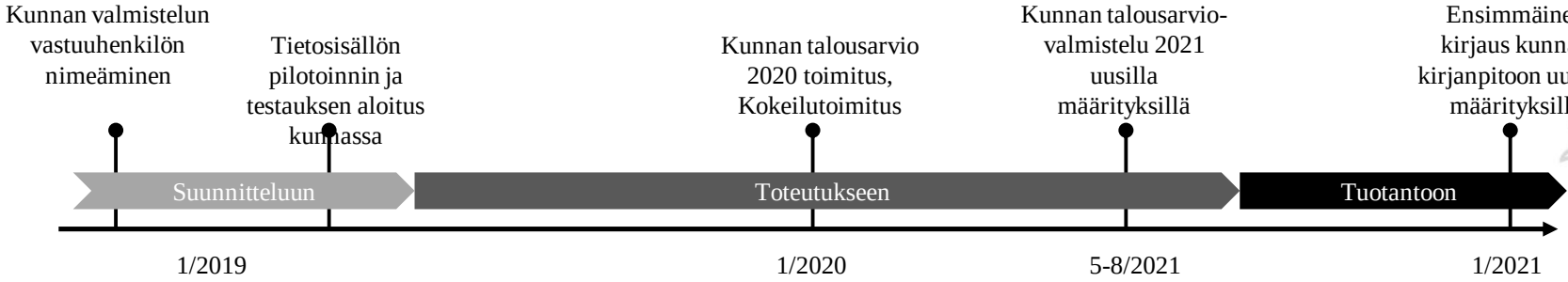

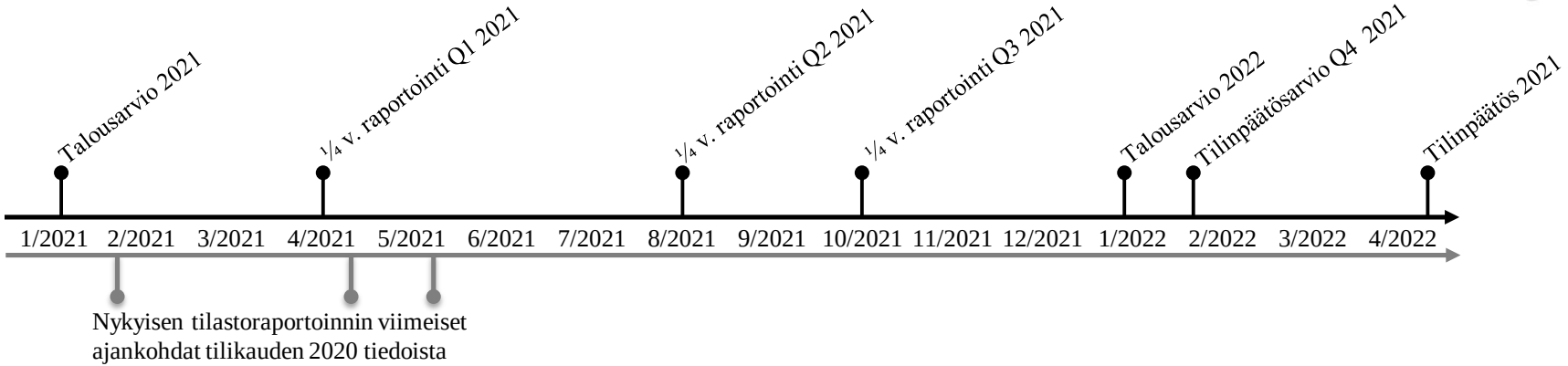

Mitä ehdotetaan säädettäväksi?

- Kuntalakiin uusi kokoava pykälä tietojen tuottamisesta ja raportoinnista (121 a §)
  - Pykälän 2 ja 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kuntien ja kuntayhtymien velvollisuudesta toimittaa taloustietonsa Valtiokonttorin tietovarantoon yhteentoimivuuden edellyttämässä muodossa
- Raportointivelvoitteista (mitä tietoja kuntien on toimitettava) säädetään kuntalaissa ja erityislainsäädännössä kuten nykyisinkin

Kuntien ja kuntayhtymien tulee tuottaa taloustiedot vertailtavassa muodossa

- Kuntalakiin uusi asetuksenantovaltuus (112 §:n 2 mom.)
  - Kunnan tilinpäätökseen kuuluvasta taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitteenä olevista tiedoista
  - Talousarvion toteutumisvertailusta ja toimintakertomuksesta
  - Konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista
  - Osavuosikatsauksista
  - Palvelukohtaisista taloustiedoista.

Taloustietojen raportointi yhteentoimivassa muodossa

- Kuntalain uusi 121 a §
  - Taloustietojen toimittaminen Valtiokonttorin järjestelmään käyttäen yhteisiä tietomäärittelyjä
  - Tavoitteena toimittaminen automatisoidussa muodossa
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tietojen toimittamisen menettelytavoista ja ajankohdista (2 mom.)
- Vuosittain säädetään tarkemmasta tietosisällöstä ja teknisistä kuvauksista valtiovarainministeriön asetuksella (3. mom.)
  - perustuu tietoa käyttävien tahojen ja kuntien yhteiseen valmisteluun
  - yhteensovitus tapahtuisi VM:n asettamassa tietomääritysten ylläpidon yhteistyöryhmässä

Kuntien taloustietovaranto

- Valtiokonttori ylläpitäisi kuntien taloustietovarantoa
  - Valtiokonttorista annettu laki (uusi 2 § 1 mom. 4 kohta ja 2 b §)
  - Taloustietovarannosta vastaava viranomainen (ei määräyksenantovaltaa)
  - Taloustietovarannon tiedot julkaistaan tietoverkossa avoimen datan periaatteella
  - Maksuttomuus tietojen luovuttajille ja tietovarannon käyttäjille
- Henkilötietojen käsittely
  - Pienten kuntien eräät sote-kustannustiedot ovat tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietoja, koska niistä yksittäinen henkilö voi välillisesti paljastua
  - Säädetään, että kunnan tulee luovuttaa nämäkin tiedot Valtiokonttorille, joka saa rekisterinpitäjänä luovuttaa henkilötietoja vain viranomaisille
  - Toimintamalli käyty läpi Tietosuojavaltuutetun kanssa

Valtiokonttorin tehtävä tietovarannon ylläpitäjänä

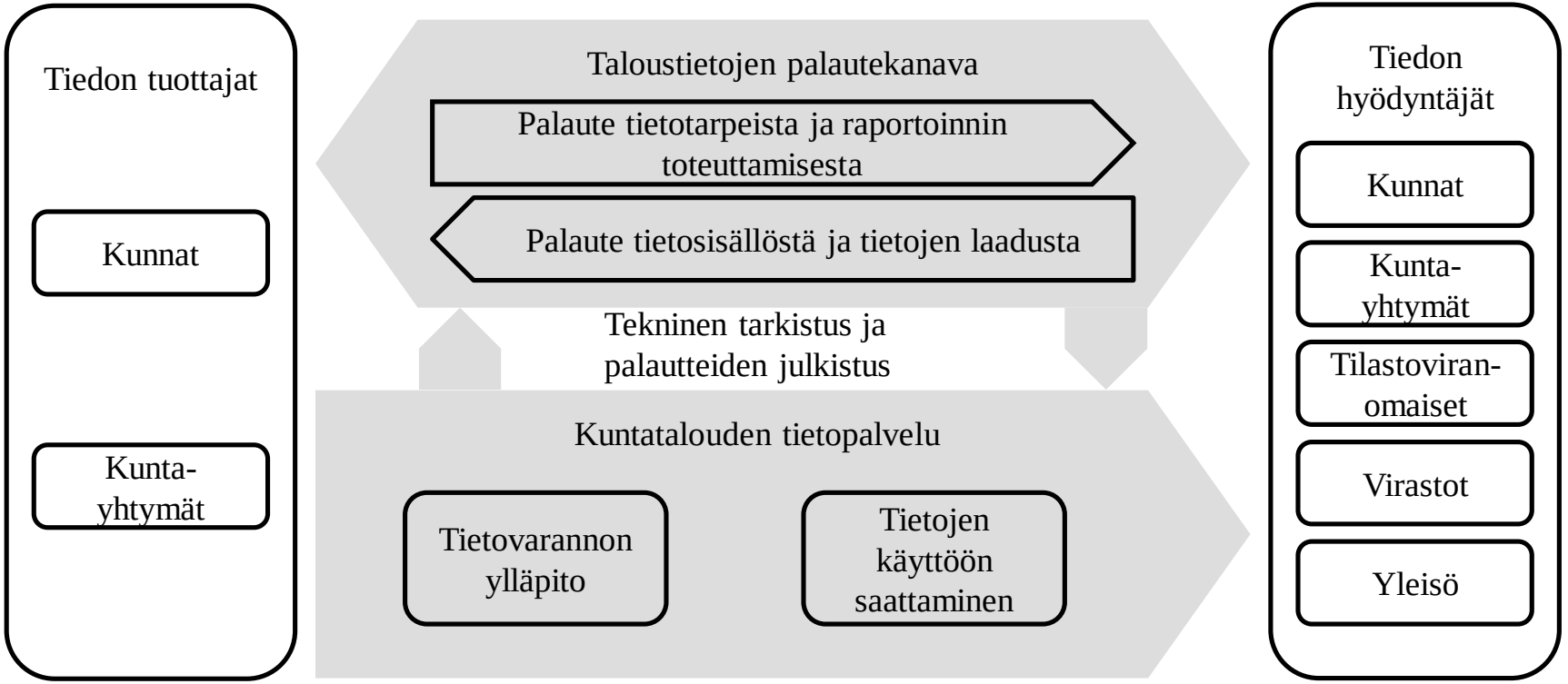

Esityksen vaikutuksista

- Luotettavan, ajantasaisen ja vertailtavan taloustiedon saatavuus
- Alkuvaiheessa aiheuttaa toimeenpanokustannuksia

  - Määritystyö, tietojärjestelmien päivittäminen, henkilöstön koulutus
- Pitemmällä aikavälillä kustannussäästöjä
- Uudistuksen arvioitujen realisoituvien hyötyjen mukaisesti ehdotetaan vähennettäväksi
  - Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta vuodesta 2022 lähtien portaittain yhteensä 600 000 € arvioidun henkilötyövähennyksen perusteella
  - Vastaa yhteensä noin puolta taloustietovarannon ylläpidon vuosittaisesta kustannuksesta (1,3 milj. euroa)
  - Muut määrärahavähennykset TK ja THL sekä erillisten tiedonkeruiden kustannusten osalta OPH ja VM.